

Sygn. akt III Ca 1676/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Magdalena Balion - Hajduk (spr.)

Sędzia SO Lucyna Morys - Magiera

SR del. Łukasz Malinowski

Protokolant Aleksandra Sado-Stach

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2014 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa (...)Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W.

przeciwko J. D. (D.)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 2 lipca 2013 r., sygn. akt I C 1956/12

1 oddala apelację;

2 zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 1200 (tysiąc dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSR del. Łukasz Malinowski SSO Magdalena Balion - Hajduk SSO Lucyna Morys - Magiera

Sygn. akt III Ca 1676/13

UZASADNIENIE

Powód (...)Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. wniósł pozew przeciwko J. D., domagając się zasądzenia kwoty 30.815,94 zł oraz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu wskazał, że swoje roszczenie wywodzi z zawartej z Bankiem (...) S.A. umowy przelewu wierzytelności, na mocy której Bank (...) S.A. scedował na rzecz powoda prawa i obowiązki wynikające z umowy kredytu wiążącej cedenta z pozwaną.

W dniu 18 czerwca 2012r. Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty, uwzględniając żądanie pozwu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o uchylenie nakazu zapłaty w całości i oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu podała, że roszczenie jest bezzasadne, bowiem powód nie wykazał skutecznego nabycia praw w drodze umowy cesji, a nadto kredyt wynikający z umowy z Bankiem (...) S.A. został przez nią spłacony w ponad 70%. Podniosła także zarzut przedawnienia należności głównej, jak i odsetek.

Sąd Rejonowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 2 lipca 2013r. oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanej zwrot kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 2 lipca 2003r. J. D. zawarła z G. M. Bank umowę kredytu konsumenckiego na kwotę 9.844 zł na okres od 5 lipca 2001r. do 5 lipca 2004r. Pozwana nie wywiązywała się z obowiązku spłaty kredytu, co doprowadziło do powstania zadłużenia na łączną kwotę 16.051,19 zł. W dniu 19 września 2003r. pierwotny wierzyciel wypowiedział umowę w części dotyczącej terminów spłat kredytu i odsetek i wyznaczył ostateczny termin spłaty zadłużenia na dzień 29 października 2003r. W dniu 16 czerwca 2010r. Bank (...) S.A. Grupa (...) dawniej (...) Bank S.A. zawarł z (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym w W. umowę sprzedaży wierzytelności, na podstawie której doszło do cesji praw i obowiązków wynikających m.in. z w/w umowy kredytu. W dniu 30 maja 2012r. powód wystawił wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej, stwierdzając istnienie wierzytelności wobec pozwanej z tytułu w/w umowy kredytu w łącznej kwocie 30.815,94 zł, w tym należność główna wyniosła 9.407,77 zł oraz odsetki 21.408,17 zł. Powód bezskutecznie wezwał pozwaną do zapłaty kwoty zadłużenia wynikającego z wyciągu. Do momentu zamknięcia przewodu sądowego pozwana nie uiściła żadnej kwoty dochodzonej pozwem.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy oddalił powództwo, wskazując że powód wywodził swoje roszczenie z przepisów o odpowiedzialności kontraktowej z tytułu

Sygn. akt III Ca 1676/13

niewykonania umowy kredytu i umowy poręczenia, tj. z przepisu art. 471 k.c. Jako dowód potwierdzający zasadność roszczenia przedłożył jedynie wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu stwierdzający istnienie wierzytelności wobec pozwanej J. D.. Zgodnie z art. 95 ust. 1 Prawa bankowego taki dokument ma moc prawną dokumentu urzędowego w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 15 marca 2011r., sygn. P 7/09 orzekł jednak, że art. 95 ust 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. – Prawo bankowe, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 26 czerwca 2009r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 131, poz. 1075) w związku z art. 244 § 1 k.p.c. i art. 252 k.p.c. w części, w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta jest niezgodny z art. 2., art. 32 ust. 1 zd. pierwsze i art. 76 Konstytucji. Sąd Rejonowy, dzieląc argumentację Trybunału Konstytucyjnego wskazał, że chcąc obalić domniemania prawne związane z mocą dokumentów urzędowych, konsument jest zobligowany do przeprowadzenia dowodu negatywnego, że nie zaciągał wobec banku zobowiązania lub że zobowiązanie ma inną wysokość. Sytuacja taka prowadzi do zaburzenia równowagi procesowej stron postępowania cywilnego. Pozbawienie mocy prawnej dokumentu urzędowego przedłożonego przez powoda w niniejszym postępowaniu spowodowało przesunięcie ciężaru dowodu wykazania zarówno podstawy samego roszczenia, jak i jego wysokości i wymagalności na powoda. Tymczasem powód w żaden sposób ani w formie dokumentów źródłowych, ani pisma procesowego zawierającego specyfikacje zadłużenia, w tym kwot dotychczas spłaconych przez pozwaną, ani stosownych wyliczeń obrazujących w jaki sposób i na poczet jakiego rodzaju zobowiązań zaliczano wpłacone przez pozwaną pieniądze, nie wykazał zasadności dochodzenia roszczenia w wysokości opisanej w pozwie. Brak jakichkolwiek dokumentów uniemożliwił sądowi weryfikację zasadności żądania, zwłaszcza, że pozwana konsekwentnie w toku procesu kwestionowała zarówno podstawę jaki i wysokość dochodzonego roszczenia. Sąd Rejonowy za uzasadniony uznał także zarzut przedawnienia roszczenia. Roszczenie objęte pozwem stało się wymagalne z dniem 30 października 2003r., wymienionym w wypowiedzeniu umowy kredytu. Taka czynność jak wniesienie wniosku o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności nie spowodowała przerwania biegu przedawnienia, stąd po upływie 3 lat od dnia wymagalności roszczenia stało się ono przedawnione. Trzyletni termin przedawnienia wynika z faktu, że roszczenie związane było z prowadzeniem działalności gospodarczej przez wierzyciela. Ostatecznie Sąd Rejonowy uznał więc roszczenie powoda za niewykazane i przedawnione, wobec czego oddalił powództwo. O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zasądając je od strony przegrywającej, czyli powoda.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości apelacją powód, domagając się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu, ewentualnie zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie na rzecz powoda kosztów postępowania w I i II instancji według

Sygn. akt III Ca 1676/13

norm przepisanych. Wyrokowi zarzucił niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy wskutek naruszenia przepisów postępowania, a mianowicie art. 217 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. przez bezzasadne pominięcie wniosków dowodowych strony powodowej zgłoszonych przez nią w odpowiedzi na sprzeciw, podczas gdy dowody te dotyczyły kwestii mających dla sprawy istotne znaczenie. Zarzucił także sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wskutek naruszenia przepisów postępowania, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez niewszechstronną ocenę dowodów oraz art. 230 k.p.c. poprzez pominięcie okoliczności, iż fakt częściowego niezrealizowania przedmiotowego zobowiązania został w trakcie postępowania przyznany przez pozwaną. Podniósł również zarzut naruszenia prawa materialnego poprzez niezastosowanie art. 123 § 1 pkt 1 k.c. oraz art. 124 § 2 k.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c., w sytuacji, gdy podjęte przez pierwotnego wierzyciela działania w postaci wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, złożenia wniosku o nadanie mu klauzuli wykonalności, a następnie złożenia wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego stanowiły czynność przedsiębiorczą bezpośrednio w celu dochodzenia albo zaspokojenia roszczenia.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o jej oddalenie jako bezzasadnej oraz zasądzenie od powoda kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia sprawy były prawidłowe i oparte o zgromadzony materiał dowodowy, wobec czego Sąd Okręgowy podziela je w pełni i czyni własnymi. W ocenie materiału dowodowego dokonanej przez Sąd I Instancji nie sposób dopatrzeć się uchybień wskazanych przez skarżącego, przeciwnie – utrzymuje się ona w ramach swobodnej oceny dowodów, bowiem odpowiada wymaganiam prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułom logicznego myślenia, a Sąd przeprowadził ją w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny. Wbrew twierdzeniom powoda, Sąd dopuścił zarówno dowód z akt Sądu Rejonowego w Gliwicach o sygn. I Co 1610/04, a w szczególności z postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, jak i dowód z dokumentów zgromadzonych w aktach o sygn. III KM 2275/05, a w szczególności postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego oraz wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Istotnie Sąd Rejonowy pominął tylko dowód z pisma wypowiedającego kredyt z dnia 19 września 2003r. Decyzja ta nie miała jednak wpływu na treść wyroku, gdyż pozwana nie kwestionowała faktu wypowiedzenia

Sygn. akt III Ca 1676/13

kredytu przez Bank, a Sąd uwzględnił tę okoliczność w poczynionych ustaleniach faktycznych.

Należy podzielić stanowisko Sądu Rejonowego, iż w niniejszym postępowaniu powód nie wykazał dochodzonego roszczenia. Zgodnie z art. 6 k.c. to na powodzie, jako stronie wywodzącej skutki prawne z faktu niespłacenia kredytu przez pozwaną, spoczywał ciężar udowodnienia tego faktu. W toku postępowania pozwana nie kwestionowała samego zawarcia umowy kredytu, jak i jej wypowiedzenia, jednak od początku konsekwentnie twierdziła, że w przeważającej większości spłaciła należność – w sprzeciwie od zapłaty określiła spłaconą część jako 70%. Wbrew twierdzeniom powoda Sąd nie mógł zastosować w tym przypadku przepisu art. 230 k.p.c., przyjmując, że pozwana przyznaje zasadność zasądzenia od niej kwoty dochodzonej pozwem. Pozwana kwestionowała wysokość naliczonego zadłużenia, a może budzić wątpliwość określenie wysokości odsetek na kwotę 21.408,17 zł w przypadku, gdy należność główna to 9.407,77 zł, a pozwana podnosi, że spłaciła aż 70% z tej kwoty. Chcąc wykazać zasadność swojego roszczenia,

powód winien był przedłożyć dokumentację źródłową pochodzącą od pierwotnego wierzyciela, tj. G. M. Bank, z której wynikałyby terminy i wysokość dokonanych przez pozwaną spłat, sposób naliczenia odsetek i ich wysokość, a także można byłoby ustalić na poczet jakiego rodzaju zobowiązań zaliczono wpłacone przez pozwaną pieniądze, czy były one zarachowane na poczet należności głównej, czy też odsetek. Sam wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu nie pozwala na dokonanie ustaleń faktycznych w zakresie wyżej wymienionych okoliczności. W zasadzie wszystkie dowody zaoferowane w toku postępowania przez powoda koncentrowały się wyłącznie na wykazaniu przebiegu czynności egzekucyjnych, co nie może być równoznaczne z wykazaniem zasadności samego egzekwowanego roszczenia.

Sąd Rejonowy dopuścił się błędu w ocenie prawnej podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia. Złożenie do Sądu wniosku o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności mieści się bowiem w zakresie czynności, o których mowa w art. 123 § 1 pkt 1 k.c. i przerywa bieg przedawnienia (zob. uchwała SN z dnia 16 stycznia 2004r., sygn. III CZP 101/03). Wynika to z faktu, że wniosek ten stanowi czynność konieczną do dochodzenia roszczenia, bowiem poza przypadkami nadawania klauzuli wykonalności z urzędu, wierzyciel nie może z pominięciem tej czynności uzyskać zaspokojenia roszczenia w drodze egzekucji, gdyż nie może wtedy inicjować dalszych stadiów postępowania egzekucyjnego. Przy tym dalsze omawiane czynności, czyli podjęte w niniejszej sprawie postępowanie egzekucyjne, powodują – zgodnie z art. 124 § 2 k.c. – zawieszenie biegu przedawnienia aż do ukończenia postępowania wywołanego daną czynnością. Zasadnie twierdził więc powód w apelacji, że Sąd I instancji naruszył prawo materialne, a to art. 123 § 1 pkt 1 k.c. oraz art. 124 § 2 k.c. poprzez przyjęcie, że doszło do przedawnienia roszczenia. Stwierdzone uchybienie Sądu Rejonowego nie zmienia jednak prawidłowości rozstrzygnięcia oddalającego powództwo, bowiem powodem oddalenia stało niewykazanie dochodzonego roszczenia.

Sąd Odwoławczy, mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

Orzeczenie o kosztach postępowania zapadło w oparciu o art. 98 § 1 k.p.c. Z uwagi na to, że powód przegrał w całości, winien był zwrócić w całości koszty zastępstwa procesowego na rzecz strony pozwanej. Koszty adwokackie ustalone zostały w oparciu o § 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

SSR del. Łukasz Malinowski SSO Magdalena Balion - Hajduk SSO Lucyna Morys - Magiera